

fond under visse bestemte Betingelser; noget Saabant kunde der see, men det vil ikke, det jeg indseer, være i Rigsraadets constitutionelle Magt at lade det glide over til en Kassebeholdning, der i en meget væsentlig Grad er overgivet til en vilkaarlig administrativ Myndighed. Der er en overmaade stor Forskiel paa et Reservecfond, som er bestyret efter visse Regler, under en vis bestemt Control fra Dag til Dag, og en Kassebeholdning, hvis hele Forvaltning i en ganske væsentlig Grad beroer paa de tilstedeværende Personers Brugbarhed og Belvilste, fort sagt, paa Vilkaarlighed. Det constitutionelle System gaaer jo fremfor Alt i det Væsentlige ud paa at ubelufte Vilkaarligheden saameget som muligt, og derfor ligger det ogsaa i dets Natur, at indskrænke de under Vilkaarlighedens Raadighed værende Kassebeholdninger, til det Mindstmulige; men den Vej, som man her slaer ind paa, gaaer løs paa at forøge dem til det Mestmulige. Jeg vil paa ingen Maade sige, at Intentionen er saaledes, som jeg her har angivet; men jeg vil paastaae, at man kunde see saadanne Intentioner bagved, og det er farligt for den hele Tilfredshed i Landet. Man kunde see der bagved den Intention at gjøre den provindstille Indflydelse paa Finantsvæsenet til det Mindstmulige og inddrage under den centrale Finantsbestyrelse det Mestmulige. Det er i enhver Henseende farligt; det er farligt, fordi Exemplet til store Udgifter gives saa overmaade let fra den Side, som paa en saadan Maade frigjør sig meest og skaffer sig de største Friheder. De directe og virkelige Statteydere ville altid finde en større Støtte og en større Anklang i de særlige Landsdeles Repræsentation, derfor vil der altid fra dem udgaae en større SparsommelighedsMand, og det vil være vigtigt for dem at haandhæve deres Tryk paa den finantstille Side af Bestyrelsen saa meget som muligt. I denne Form, som vi her begynde at slaae ind paa, glider det os ud af Hænderne, saaledes at det tilsidst saa at sige bliver intetfigende; kan denne Maade lovmæssig forfølges, saa kan Rigsraadet enes med Regjeringen om saa store Udførelser af Landsdelene som muligt, for at have overmaade frie Hænder til at gjøre de

Udgifter, de ville, og saaledes unddrager man sig det naturlige finantstille Tryk. Igjennem den Maade, hvorpaa Repræsentationen i Rigsraadet er anordnet, har man allerede i en ganske væsentlig Grad unddraget sig Skatteydernes Indflydelse, og naar man nu igjennem den Maade, hvorpaa man bruger de Midler, som den finantstille Forvaltning har lagt i de forskjellige legale Afdelingers Hænder, yderligere tilegner sig en fri Raadighed over en stor Mængde Pengemidler, saa gjør man det hele Grundprincip for det constitutionelle System i finantstiel Henseende intetfigende. Jeg maa glæde mig til, at netop dette Document er kommet frem i dette Dieblit, thi derved har man dog faaet en temmelig alvorlig Ting at omtale i Forbindelse med Finantsloven.

Hvad iøvrigt den foreliggende Finantslov angaaer, saa skal jeg paa ingen Maade negte, at man i det Hele taget har gjort sig Umage for ikke saaledes hist og her at forlange Smaasummer, der skulde behøves; der er ogsaa gjort et Skridt fremad, idet man har holdt sig temmelig indenfor de eengang afsælede Grændser og derved gjort hele Behandlingen af Loven lettere. Jeg for mit Vedkommende skal for Dieblittet ikke insistere paa noget enkelt Punkt, og det havde maaskee ikke været min Hensigt at tage Ordet, naar ikke netop dette Document var faldet mig i Minene, og ingen Anden vilde have taget Ordet.

A. Sage: Der er en tilsyneladende mindre vigtig Omstændighed ved denne Sag, men jeg troer dog, at man kan tillægge den en saadan Betydning, at den kan omtales ved Finantslovens første Behandling. Jeg vil nemlig ansee det for meget ønskeligt, om Finantsloven kunde blive udgivet i en saadan Form, at Publicum med Lethed kunde sætte sig ind i den; det vilde efter min Formening naaes, naar man udgav Loven med Summerne opførte, og disse i nogle Tilfælde mere udførlige, som jeg ved en anden Leilighed nærmere skal omtale, samt med de fornødne Anmærkninger ved Siden. Naar Finantsforslaget affattes paa den Maade, vil det blive en bekvemmere Lecture for dem, der interessere sig for vort Finants-